

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

Quomodo se habeat superbus ad Deum. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

tia. super primū psalmū, vbi dicit Glo. Postilētia est morbus leu-
peruagatus, oēs aut penē oēs inuoluēs. & subditur: Hic est amicus
dominandi, quo vix caret aliquis. Fornicatores & vsurarij & alij
peccatores occultāt peccata sua quātū possunt: sed superbus pec-
catū suū publicē cōmittit, nec de seipso erubescit: & ideo peccatū
tū superbiā adeō mundū corrūit, vt iam non reputetur super-
bia peccatum, q̄ quando iue magnum peccatum fuisset reputa-
tum. vnde ornatus ille vestitū qui in primitiua ecclesia pro ma-
gno peccato habitus fuisset, hodie non reputetur peccatum.

Quomodo se habeat superbus ad Deum.

CAP. V.

NOtandum ergo quod superbia primam Deo contume-
liam intulit, quæ ei illata est in primo angelo. Vnde Te-
biā 4. Superbiam nunquam in tuo corde, aut in facto, aut in
tuo verbo dominari permittas. Ab ipsa enim initium sumit
omnis perditio. Nulla contumelia inferitur Deo quin adsit su-
perbia: quia nullum peccatum committitur sine superbia, licet
ostensum est prius. Superbia Deū impugnat in omni loco, omni
tempore, omni persona. Fornicatio aut nunquam aut raro in
loco sacro committitur: sed superbia potius committitur in lo-
co sacro, quàm in alio. Tunc enim magis superbe induta
cedunt mulieres, quando ad ecclesiam vadunt. Multa etiā sunt
peccata à quibus cauetur in præcipuis solemnitatibus: sed super-
bia tunc maximè exercetur. Multæ enim sunt personæ quæ for-
nicari dedignantur. quæ tamen peccatum superbiæ recipiunt.
Superbia enim latitat sub cinere & cilicio: iuxta verbum beati
Greg. Item cætera vitia Deo auferunt pauperes & ignobiles: sed
superbia auferit ei potentes, nobiles, & diuites. Vnde in mon-
tibus Gelboë Saul & Ionathas interfecti sunt: vt legitur 1. Reg. in
princip. Item alia quæcunque iniquitas in malis operibus exer-
ceretur, vt fiant: superbia verò bonis operibus insidiatur, vt pe-
reant: sicut dicit beatus Augustinus vnde opera de genere bo-
norum quæ in partem domini cedere deberent, non timeant
vsurpare superbia: imò opus bonum bona intentione inchoat
quod iam est in manu domini, nititur sibi auferre: & quan-
diuidit illud opus cum domino, ita vt ipsa habeat illius operis
finem, vnde dominus habuit principium. Item sumit inde occa-
sionem Deum impugnandi, vnde occasionem sumere debuit
feruendi. Ideo enim superbit & contemnit Deū: quia Deus de
bonis suis plus contulit illi quàm quibusdā aliis. Et quia Deus
fecit illum gloriosum, ipse vult facere eum ingloriosum. Super-
bus Deū odit inquit Deus dictus est. Nulli enim vult subesse

& ita nō vult sibi Deum præesse, nec dominū suum esse. De hoc
 vobis habetur in Psal. Superbia eorum qui te oderūt ascendit sem-
 per. Altissimo æqualis esse cupit, dum affectat præesse, & nulli
 subesse. Altissimus enim est qui omnibus præest, & subest nulli.
 Vnde nō solum primus superbus æqualis voluit esse altissimo,
 sed etiam quicumque superbus. Nec solū æqualis, sed etiam su-
 perior Deo vult esse. Vnde Ber. loquēs de illo verbo 2. Theff. 2.
 Qui aduersatur & extollitur supra omne quod dicit Deus, aut
 quod colitur. Horret, inquit, humanus intellectus verbum hoc,
 utinam horresceret similiter cogitarum malignū pariter & af-
 fectum. Dico enim vobis q̄ nō ille tantū, sed omnis etiam super-
 bus extollitur supra Deum. Vult enim Deus fieri voluntatem
 suā, & superbus fieri suā. Videtur iam æqualitas, sed vide malā
 proportionē. Deus enim in his quæ ratio approbat suā fieri vult
 voluntatē, superbus verò eū ratione & cōtra rationē. Superb⁹ etiā
 apostata est à Deo. Vnde Eccl. 10. Initiū superbiæ hominis, apo-
 statate à Deo. Vnde verisimile est q̄ finis superbiæ sit valde ma-
 lus ex quo initiū ita malū est. Incipit enim ab apostasia. Super-
 bus tñc apostatat, quādo illius rei in qua solū habet administra-
 tionē, sibi vsurpat dominū bona suæ fidei cōmissa prodicione
 sua faciens, & qui debuit esse fidelis seruus, vult esse dominus:
 vnde Deū negat, inquantum dominus est. ¶ Itē illud quod Do-
 minus specialiter voluit habere, superbus nō timet sibi assume-
 re, videlicet gloriam, vnde Bern. Fornicator semetipsum deho-
 nestat, iniuriosus proximū violat, elatus quantū in se est Deum
 inhonorat. Gloriam meam, ait Dominus, alteri nō dabo. Et su-
 perbus, Ego mihi, et si nō dederis, eā vsurpabo. Sicut humilitas
 Deū specialiter honorat: sic superbia eum inhonorat. Ecc. 3. vbi
 sic legitur: Magna potētia Dei solius, & ab humilibus honora-
 tur. Superbus Deum speciali modo inhonorat. Humilis solā po-
 tentiā Dei magnā reputat, & ei bona sua attribuit, & eā laudat:
 & si non exterius, saltē interius. vnde Greg. dicit de eo q̄ laudes
 suas tacitus clamat. Vnde dicitur manum suam osculari, Job. 31.
 vbi sic legitur: Si osculatus sum manū meam ore meo, quæ est
 iniquitas maxima & negatio contra Deū altissimū? & dicit gl.
 ibi: Manum suā ore suo osculatur, qui quod facit laudat: quod
 est iniquitas maxima: quia authoris sui gratiam negare con-
 vincitur, quisquis attribuit sibi quod operatur. Superbus sapius
 ipsum glorificat de bonis quæ à Deo recipit, vel quæ Deus per
 eū operatur, quā Deū. vnde seipsum quodāmodo deificat dū
 seipsum præfert Deo, & est idololatra sui⁹, & idolum se-
 ipsum

ipsum colens. Item sicut dicit Greg. cum omnia vitia fugiant in Deo, sola superbia se opponit Deo, vnde Iob 15. legitur de Superbo: Terentat aduersus eum manū suam, & contra omnipotentem roboratus est. Cucurrit aduersus Deum erecto collo, & pinguis ceruice armatus. vbi dicit gl. cōtra Deum manum tendere, et in operatione praua, despectis eius iudiciis perseverare. Contra Deum roboratur, qui prosperari in sua mala actione permittitur. Erecto collo aduersus Deū currit, dum quæ creatori displicēt cum audacia perpetrat: Pinguis ceruix, est opulenta superbia affluentibus rebus. Sicut amplius displicet alicui principi & maiorem contumeliam reputat, quando ab eo qui minoris potestatis & nobilitatis est, ipsius deprædatur castum, in quo est ipse præsens, quàm si deprædatur alia castra, vel rapiat ea quæ ipse principi appropriata sunt, vt proprium equum, vel proprias vestes: sic contumelia quam infert Deo superbia, magis displicet ei, quàm contumelia illa quam infert cupiditas vel aliud vitium. Alia enim vitia Deū fugiunt, cōuertendo se ad creaturā aliam, vt cupiditas ad aurū & argentū, luxuria præcipuè ad delectationes quæ sunt secundum tactū: sed superbia vult vsurpare sibi Deum, scilicet dominari, & præse hominibus. Sicut non est muris præse vel dominari aliis muribus: sic non est hominis præse vel dominari aliis hominibus. Vnde Seneca: Si videtur murem dominari velle ceteris muribus, nunquid risum tenentur. ¶ Superbus peccat directè in Deum, & hoc multipliciter. Deus enim ad creaturas comparatur, vt principium & vt finis. Et enim alpha & ω: vt legitur Apocal. 1. Est etiam dominus, vnde David: Qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi. Ille qui habet potestatem super mortem, scilicet qui potest restaurare quæ pereunt, verè dominus est. vnde sæpe dicitur in veteri lege, Ego sum dominus Deus. Hoc est nomen meum. Largitor etiam omnium bonorū est. Superbus peccat in Deum, inquit Deus principium est, dum opera quorum Deus principium est sibi attribuit, non attendens illud verbum Ioannis 8. Ego principium, qui & loquor vobis. Hoc modo peccauerunt in Deū philosophi, qui dixerunt: Linguā nostram magnificabimus, & labia nostra à nobis sunt. Peccant etiā superbi in Deū, inquantum est finis, dū omnia opera sua faciūt vt videantur ab hominibus, vt legitur Mat. 23. In Deū verò inquantū ipse est dominus peccatum in se & in rebus suis volunt habere dominū vbi debet habere dispensationem solum. Sic peccabant illi qui dicebant: Quis noster Dominus est? In Deum verò, inquantum ipse est largitor,

largitor, peccant, quū per dona Dei impugnant eum accipiētes materiam superbiendi, & Deum cōtemnendi: vnde debebat sumere materiam seruiendi ei humiliter & deuotē. Peccant etiam in Deum in quantum ipse largitor est, dum dant ad voluntatē suam quod dispensare debuerunt secundum voluntatem Dei.

Quomodo se habeat Deus ad superbum.

C A P. VI.

Vllo qualiter superbus se habeat ad Deum, videndum est quomodo Deus se habeat ad superbum. Notandum ergo quod Deus vilipendit superbum & detestatur, odit & abominatur. Ad primum pertinet illud Greger. Quanto coram hominibus gloriosior, tanto coram Deo & angelis suis eris vilior. Signum huius contemptus est hoc, quod Deus superbum depouit, & pauperes & humiles exaltat loco eius. Vnde beata Virgo: Depouit potentes de sede, & exaltauit humiles. & Ecclesi. 10. Sedes ducum superbōrum euertit Dominus, & sedere facit mites pro eis. Præterea, vilibus impugnat Deus superbos, ad eorū ignominiam, vnde Augustinus: Potuisset Deus vris & leonibus domuisse superbum populum: sed ranas & muscas immisit, vt rebus vilissimis domaretur humana superbia. Vilibus etiā curat eos. Quandoque enim permittit Deus superbos cadere in aliquod turpe peccatū, vt turpitudine illius peccati curetur superbia. Vnde Gregorius. Qui se de virtutibus extollit, ad humilitatem per vitium redit: qui acceptis virtutibus se extollit, nō gladio, sed medicamēto sibi vulnus facit, quia ergo de medicamento vulnera facimus, facit ille qui de vulnere medicamentum, vt qui de virtute percutitur, de vitio curetur. Ad quod possumus referre illud quod legitur Ioēl. 2. Ascendet fœtor eius, & ascendet putredo eius: quia superbē egit. Permittit enim Dominus aliquem diffamari super aliquo peccato, vt superbia eius humilietur. ¶ Quod autem Dominus superbum detestatur, habetur Amos 6. vbi legitur. Iurauit Dominus Deus in anima sua, dicit Dominus exercituum, Ego detestor superbiam Iacob. & Prouerbiōr. 8. Arrogantiam & superbiam, & viam prauam, & os bilingue detestor. De odio verò quod habet Deus ad superbū, habetur Prou. 6. vbi sic legitur: Sex sunt quæ odit Deus, & septimum detestatur anima eius. Oculos sublimes, id est, superbiam, oculorum. Et Ecclesi. 10. Odibilis est coram Deo & hominibus superbia. Merito superbia est Deo odibilis & homini, quia Deo & hominibus est iniuriōsa. Deo, quia sibi vsurpat quod est eius: scilicet dominium. Homini verò, quia vult eum sibi subiicere, quæ natura ei cōarquauit. Vitium superbiæ adeo est odibile: quæ
etiam